

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та публічного управління

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Вікторія МЕДВІДЬ
(протокол «01» вересня 2025 року № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Геополітика та геоекономіка

Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)

спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

рівень вищої освіти другий (магістерський)

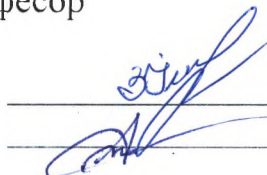
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Геополітика та геоекономіка» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини спеціалізації С1.02 Міжнародні економічні відносини

Мова викладання: державна

Розробник: Загребельна Ірина, доцент кафедри економіки та публічного управління, к.е.н., доцент; Дейнека Тетяна, професор кафедри економіки та публічного управління, д.е.н., професор
«01» вересня 2025 року

Ірина ЗАГРЕБЕЛЬНА
Тетяна ДЕЙНЕКА

Погоджено гарантом освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

«01» вересня 2025 року

Ольга ШКУРУПІЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Економіка та міжнародні економічні відносини»
протокол «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 / С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ)	1 / С1ЕКОН_мз_2025(МЕВ)
Семестр	1	2
Лекції (годин)	22	8
Практичні (годин)	18	6
Самостійна робота (годин)	80	106
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання), годин	-	30
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати розуміння сутності геополітики та геоeкономіки як науки про стратегію розвитку й досягнення світового чи регіонального лідерства держав у контексті забезпечення світового порядку та формування сучасного геопростору.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумови відсутні.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові):

СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоeкономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

5. Результати навчання

РН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

РН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

РН 12. Визначати геоeкономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	– знати теоретичні основи геополітики; – розуміти алгоритм утворення «міжнародного порядку»; – аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому та економічному; – розуміти механізм формування геоекономічних і геополітичних стратегій; – синтезувати категорії та функції геополітики; – оцінювати глобальні трансформації та визначати роль країн в цих процесах.
РН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.	– аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому та економічному; – оцінювати сценарії розвитку геоекономічних регіонів.
ПРН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.	– аналізувати сценарії розвитку геоекономічних регіонів з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти; – розуміти механізм формування геоекономічних і геополітичних стратегій; – оцінювати глобальні трансформації та визначати роль країн в цих процесах.

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи геополітики.

Геополітика як наука і система знань про залежність міжнародних відносин і розвитку

держав і народів від умов географічного простору. Предмет, об'єкт та методи дослідження. Функції геополітики; складові геополітики. Закон фундаментального дуалізму. Закон посилення фактору простору в людській історії. Закон синтезу суші і моря. Категоріально-понятійний апарат геополітики: «геостратегічний простір», «геополітичне поле», «геополітичний дуалізм», «мондіалізм», «неоатлантизм», «геополітичне оточення», геополітичне становище «держави», «геополітичні відносини», «баланс сил».

Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи.

Поняття геостратегії. Види геостратегій: офенсивна, дефенсивна, ізоляціоністська, імперська, регіональна. Елементи геостратегії: географічні, економічні, політичні, військові, демографічні, культурні. Простір реалізації геоекономічних цілей (геоекономічний атлас світу). Геополітичні стратегії провідних держав світу. Геополітичні стратегії США, Франції та Німеччини. Геополітична стратегія Китаю. Стратегія експансії РФ; елементи наступальності й нав'язування. Сучасні геополітичні реалії України. Цілі та національні інтереси України. Геостратегічні партнери України; вибір геостратегічних пріоритетів. Стратегії національної безпеки.

Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку.

Сучасні наукові підходи до розуміння міжнародного порядку. Інституційні засади трактування міжнародного порядку як механізму міжнародних (міждержавних) відносин. Понятійний інструментарій визначення міжнародного порядку. Диференціація понять «міжнародний порядок», «світовий порядок», «глобальний порядок». Типологія, класифікація та моделі міжнародного порядку. Моделі світового порядку за С. Хоффманом та С. Гантінгтоном; забезпечення світового порядку; механізми забезпечення світового порядку; визначальні ознаки нового світового порядку (А. Слотер, Г. Кіссінджер).

Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси.

Сутність, чинники та причини інтеграції. Міжнародна економічна інтеграція: сутність, стадії розвитку, форми (особливості, сутність та обмеження). Умови інтеграції. Інтеграційні об'єднання в сучасному світі; криза інтеграційного процесу. Реалістична та ідеалістична школи західноєвропейської інтеграції. Функціональна інтеграція. Інституціональна інтеграція. Економічна інтеграційна модель. Модель міжурядового співробітництва. Поступова інтеграція. Зв'язок міжнародних інтеграційних процесів з диверсифікацією глобалізації та формуванням глобальних мереж (продуктових, інноваційних, логістичних, регуляторних).

Тема 5. Теоретичні основи геоекономіки.

Поняття геоекономіки. Термінологічна визначеність геоекономіки за М. Пармелі та Е. Люттваком. Фактори, що сприяли розвитку геоекономічних досліджень; Предмет геоекономіки; історичні аспекти розвитку геоекономічних ідей. Визначальні положення геоекономіки як наукової системи знань. Компаративний аналіз завдань геоекономіки та геополітики. Поширення геоекономічних ідей в світі після Другої світової війни. Глобальна соціально-економічна трансформація як передумова становлення сучасної геоекономіки. Геоекономіка як відображення політики перерозподілу світового доходу. Використання ФАО (ООН) підходів М. Пармелі щодо визначення геоекономічних регіонів для оцінки виробництва аграрної продукції в світі та визначення Індексу розвитку людини.

Тема 6. Геоекономіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства.

Глобалізація та її вплив на розвиток людства за регіонами планети. Просторово-економічні концепції глобалістики. Гексагональна модель (О. Неклесса) і трактування геоекономіки як просторової локалізації типів економічної діяльності в глобальному масштабі. Сучасні зміни у міжнародному поділі праці, злиття політики й економіки у сфері міжнародних відносин, формування системи стратегічних (глобальних) взаємодій. Геоекономіка як спосіб господарювання та домінуюча система управління суспільством (нова владна система). Геоекономічні «інтегрії» (об'єднання фінансово-правових інституцій, високих технологій, промислової діяльності, виробництва сировини тощо) Злиття політики комплексів економічної діяльності за групами держав та географічним регіоном.

Тема 7. Сценарії розвитку геоекономічних регіонів.

Глобальні парадигми регіоналізації в контексті забезпечення умов сталого розвитку і розв'язання суперечностей розвитку регіонів (неоліберальна, соціально-орієнтована, інституціональна). Поняття «геоекономічний регіон». Причини, форми, фактори регіоналізації. Моделі регіональної інтеграції: неоліберальна, ліберальна інтернаціональна, інституційна реформаторська, глобальна трансформаторська, протекціоністська, радикальна. Переваги та недоліки регіоналізації. Європейський Союз, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, Північноамериканський регіон, БРІКС. Принципи міжнародних відносин. Деструкція принципів міжнародних відносин як інструмент політичного впливу і всебічна (територіальна, економічна, політична) експансія з боку країн-агресорів. Війна в Україні: аспект регіональних змін. Європейський вектор України.

Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоекономічному просторі.

Геополітичне становище України; геополітичні інтереси, буферна зона, Євроатлантична інтеграція, російська агресія; Чорноморський регіон; енергетична безпека. Геоекономічні інтереси України: аграрний сектор, індустриальний сектор, транспортні коридори, зовнішня торгівля, інвестиційна привабливість та іноземні інвестиції. Глобалізаційні виклики України; програми і проекти нової економіки і нового суспільства. Системна підтримка партнерів, основні напрями розвитку оновленої України.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма здобуття освіти (СІЕКОН_мд_2025(МЕВ))				Заочна форма здобуття освіти (СІЕКОН_мз_2025(МЕВ))			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи геополітики	14	2	2	10	10	2	-	8
Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи	16	4	2	10	12	-	-	12
Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку	16	4	2	10	12	-	-	12
Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси	14	2	2	10	12	2	2	8
Тема 5. Теоретичні основи геоекономіки	14	2	2	10	10	-	-	10
Тема 6. Геоекономіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства	16	4	2	10	12	2	2	8
Тема 7. Сценарії розвитку геоекономічних регіонів	14	2	2	10	10	-	-	10
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоекономічному просторі	16	2	4	10	12	2	2	8
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	30	-	-	30
Усього годин	120	22	18	80	120	8	6	106

8. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма здобуття освіти (СІЕКОН мд 2025(МЕВ))	Заочна форма здобуття освіти (СІЕКОН мз 2025(МЕВ))
Тема 1. Теоретичні основи геополітики	2	-
Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи	2	-
Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку	2	-
Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси	2	2
Тема 5. Теоретичні основи геоekonomіки	2	-
Тема 6. Геоekonomіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства	2	2
Тема 7. Сценарії розвитку геоekonomічних регіонів	2	-
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоekonomічному просторі	4	2
Разом	18	6

9. Теми самостійної роботи

Назва тем	Кількість годин	
	Денна форма здобуття освіти (СІЕКОН мд 2025(МЕВ))	Заочна форма здобуття освіти (СІЕКОН мз 2025(МЕВ))
Тема 1. Теоретичні основи геополітики	10	8
Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи	10	12
Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку	10	12
Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси	10	8
Тема 5. Теоретичні основи геоekonomіки	10	10
Тема 6. Геоekonomіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства	10	8
Тема 7. Сценарії розвитку геоekonomічних регіонів	10	10
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоekonomічному просторі	10	8
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	30
Усього годин	80	106

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і

позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання
	Денна форма 292МЕВ_мд_2024
РН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	Тести, опитування, виконання завдань самостійної роботи (глосарій, підготовка доповіді, реферату, презентації), екзамен
РН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.	Тести, опитування, виконання завдань самостійної роботи (глосарій, підготовка доповіді, реферату, презентації), екзамен
РН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів	Тести, опитування, виконання завдань самостійної роботи (глосарій, підготовка доповіді, реферату, презентації), екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни денна форма здобуття освіти (С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ))

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	розв'язування тестів	реферат / презентація	виконання завдань самостійної	екзамен	
Тема 1. Теоретичні основи геополітики	3	3	8	3	-	9
Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи	3	3		3	-	9
Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку	3	3		3	-	9
Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси	3	3		3	-	9
Тема 5. Теоретичні основи геоекономіки	3	3		3	-	9
Тема 6. Геоекономіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства	3	3		3	-	9
Тема 7. Сценарії розвитку геоекономічних регіонів	3	3		3	-	9
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоекономічному просторі	3	3		3	-	17
Екзамен	—	—	-	—	20	20
Разом	24	24	8	24	20	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма здобуття освіти (СІЕКОН мз 2025(МЕВ))**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	розв'язування тестів	виконання контрольної роботи	екзамен	
Тема 1. Теоретичні основи геополітики		3			3
Тема 2. Геостратегія: поняття, типологія та структурні елементи		3			3
Тема 3. Поняття та основні категорії міжнародного порядку		3			3
Тема 4. Міжнародні інтеграційні процеси	3	3			6
Тема 5. Теоретичні основи геоekonomіки		3			3
Тема 6. Геоekonomіка у контексті сучасних процесів глобалізації суспільства	3	3			6
Тема 7. Сценарії розвитку геоekonomічних регіонів		3			3
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та геоekonomічному просторі	3	3			6
Контрольна робота			47		47
Екзамен	–	–	–	20	20
Разом	9	24	47	20	100

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, розв'язування тестів, виконання реферату/презентації, виконання завдань самостійної роботи, виконання контрольної роботи для заочної форми навчання.

Шкала та критерії оцінювання опитування (участь у дискусіях) – 3 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти демонструє розуміння глобального економічного розвитку, адекватно застосовуючи теоретичні знання в аналізі геополітичних та геоekonomічних процесів. Під час дискусій студент висловлює чіткі, аналітичні та аргументовані думки, активно залучає інших учасників до обговорення, демонструючи ініціативу у створенні конструктивного діалогу. Він здатний генерувати нові ідеї, використовувати реальні кейси для обґрунтування своєї точки зору і сприяти глибшому розумінню теми серед усіх учасників обговорення.	3
Достатній	здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповідає невпевнено. Демонструє добре розуміння глобального економічного розвитку. Активно бере участь в обговореннях, висловлює обґрунтовані думки, доповнюючи їх прикладами з реальної практики. Він демонструє ініціативу в обговоренні питань, що стосуються геополітичних та геоekonomічних аспектів, виявляючи готовність до глибшого аналізу та пошуку нових підходів до вирішення сучасних глобальних проблем.	2

Задовільний	Здобувач демонструє базове, але неповне розуміння ключових геополітичних та геоекономічних термінів, при цьому його відповіді містять ряд суттєвих помилок у визначеннях та класифікаціях. Студент лише частково розуміє взаємозв'язок між геополітичними процесами та економічними наслідками і не завжди коректно застосовує відповідні моделі та теорії. Загалом, здобувач має базове розуміння основних акторів та інструментів, але недостатньо орієнтується в складних багатофакторних моделях.	1
Незадовільний	здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді не вірні. Не має базових знань, плутає або не знає ключових геополітичних та геоекономічних термінів, не може встановити взаємозв'язок між політичними та економічними процесами, не орієнтується в актуальних світових кейсах, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів	0

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів – 3 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей	Кількість балів
Високий	Здобувач вищої освіти надав понад 80% вірних відповідей	3
Достатній	Здобувач вищої освіти надав 71-80% вірних відповідей	2
Задовільний	Здобувач вищої освіти надав 50-60% вірних відповідей	1
Низький	Здобувач вищої освіти надав понад 40 % невірних відповідей	0

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/ презентації* – 10 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.
4-6	Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності або недостатньо опрацьовані моменти. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини. Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях. Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки. Подача матеріалу відносно чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-3	Основна ідея нечітка або зовсім не розкрита, матеріал не відповідає темі або містить значні неточності. Відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету. Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична. Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки. Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 1 реферату/ презентації

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи – 3 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка самостійної роботи здобувача	Кількість балів
Високий	Повне, глибоке та чітке розуміння всіх ключових концепцій, теорій та моделей геополітики та геоекономіки, не допускаючи жодних помилок. Володіє високим рівнем аналізу, здатний синтезувати знання з різних сфер для пояснення складних міжнародних процесів, а також майстерно застосовує теоретичні знання для глибокого аналізу актуальних геополітичних та геоекономічних кейсів. Самостійна робота відзначається логічною структурою, оригінальним підходом та обґрунтованими висновками.	3
Достатній	Продемонстроване глибше розуміння ключових концепцій геополітики та геоекономіки, хоча допускаються незначні неточності у деталях. Вміло пояснює базові принципи функціонування світової системи, успішно проводить аналіз та ефективно застосовує теоретичні моделі до конкретних геополітичних кейсів та прикладів, демонструючи розуміння взаємозв'язку політики та економіки. Самостійна робота в цілому відповідає всім вимогам, має чітку логічну структуру та ґрунтовний аналіз, проте можуть бути незначні недоліки в оформленні або аргументації другорядних тез.	2
Задовільний	Часткове або поверхнєве розуміння ключових концепцій геополітики та геоекономіки, при цьому основні терміни згадані, але не розкриті глибоко. Відповіді містять суттєві помилки в деталях та класифікаціях. Студент демонструє мінімальне використання теоретичних моделей при аналізі конкретних кейсів, зводячи роботу до простої констатації фактів без глибокого пояснення причинно-наслідкових зв'язків. Самостійна робота має просту логічну структуру, але містить недоліки в аналізі та аргументації.	1
Низький	Відсутні знання про глобальний економічний розвиток. Відсутні або дуже поверхнєві спроби аналізу ключових концептів та їх застосування в контексті міжнародних економічних відносин. Не розкрито зміст навчального матеріалу, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.	0

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи для заочної форми здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	0-1	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	2-3	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	4-5	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	6-7	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальна кількість балів	21 бал	
Професійно-орієнтоване	0-9	завдання практично не виконане або подане формально, аналіз відсутній. Джерела або зовсім не використані, або є неприйнятними. Висновки відсутні. Виклад хаотичний, академічні вимоги повністю порушені. Програмні результати навчання не досягнуті: студент не продемонстрував ані знань, ані здатності застосовувати їх у практичному контексті.
	10-14	відповідь містить лише опис проблеми без належного аналізу, інформація подана фрагментарно і поверхово. Джерела майже відсутні або неякісні, факти не підтверджені. Висновки слабкі, без зв'язку з основним змістом. Текст містить суттєві мовні та стилістичні помилки, структура хаотична. Програмні результати навчання досягаються на мінімальному рівні: відтворюються лише загальні відомості без застосування знань для аналізу чи критичної оцінки.
	15-19	відповідь має загальний характер, аналіз здійснено обмежено, окремі аспекти проблеми залишилися поза увагою. Використані джерела частково, переважно поверхові, відсутній критичний підхід. Висновки подані у вигляді загальних тверджень без практичної значущості. Стил викладу не завжди чіткий, можливі логічні та стилістичні помилки. Програмні результати навчання досягаються частково: студент демонструє здатність відтворювати базову інформацію, однак системне й критичне мислення проявлене слабо.
	20-23	завдання виконано якісно, однак містить окремі недоліки. Аналіз проблеми достатній, але окремі напрями розглянуті поверхово або неповно. Використані джерела обмежені, серед них переважають описові матеріали. Висновки логічні, але недостатньо критично обґрунтовані. Мова й стиль у цілому академічні, проте можливі дрібні неточності. Досягнуті програмні результати навчання полягають у здатності знаходити та систематизувати інформацію, застосовувати теоретичні підходи на практиці та робити загальні висновки на основі прикладів.
	24-26	виконання завдання повністю відповідає вимогам: має чітку структуру, глибокий і всебічний аналіз проблеми. Використані різноманітні надійні джерела – офіційні звіти, наукові публікації, аналітичні матеріали. У тексті присутнє критичне опрацювання інформації. Висновки аргументовані, логічні, містять власну оцінку та рекомендації щодо вдосконалення. Мова академічна, стиль викладу грамотний, оформлення відповідає встановленим вимогам. Досягнуті програмні результати навчання включають здатність критично аналізувати, застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних кейсів, працювати з аналітичними матеріалами та формулювати власну позицію.
Максимальна кількість балів	26 балів	
Всього	47 балів	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Кількість балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне	0	здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді не вірні. Не має базових знань, плутає або не знає ключових геополітичних та гео економічних термінів, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	1-3	свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	4-5	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Здобувач показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Тестове завдання	1	Здобувач вищої освіти надає правильну відповідь
	0	Здобувач вищої освіти надає неправильну відповідь
Всього (макс. к-ть балів)	20	

*Екзамен складається з двох теоретичних питань та десяти тестових завдань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, під'єднаний до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>)

13. Політика навчальної дисципліни

1. Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://surl.li/xjujyv> та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <https://surl.li/fnemwn>.

Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не підлягав поточному контролю і набрав кількість балів меншу, ніж межа незадовільного навчання (не більше 59-ти балів за 100-бальною шкалою), зобов'язаний у тижневий термін після отримання довідки, затвердженої закладом охорони здоров'я або іншого підтверджувального документа, подати їх до директорату. У такому разі розпорядженням директора навчально-наукового інституту визначається термін ліквідації поточної академічної заборгованості і йому видаються аркуші поточної успішності здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який є недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю без поважної причини, має підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості, що розробляється працівниками директорату та затверджується директором навчально-наукового інституту. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює директорат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру.

Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної

заборгованості допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці «Академічна доброчесність» Полтавського державного аграрного університету: <https://surl.li/dxckbi>. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://surl.li/xwpemq> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/cbcoqm>.

3. Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини. Не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.

4. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Здобуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: <https://surl.li/szdvqi>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Теоретичні основи геополітики	Prometheus	Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3
Тема 8. Україна в сучасному геополітичному та гео економічному просторі	Edera	Угода про асоціацію Україна-ЄС	https://eu-agreement.ed-era.com/

5. Оскарження результатів оцінювання регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://surl.li/vhoeun>. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до

проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вегеш М. Геополітика в постатях і термінах : підручник. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с
2. Гольцов А. Геополітика та політична географія. К.: ЦУЛ. 2019. 416 с.
3. Геополітичні та геоекономічні зміни, формовані під впливом російської агресії, та оновлення місця України у світовому просторі / Наук. ред. В.Юрчишин. Київ: Центр Разумкова, 2022. 103 с.
4. Зварич Р.Є. Геоекономічні детермінанти альтерглобалізації. Монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 376 с.
5. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Пер. з англ. Н. Коваль. 3-е видання. К.: Наш формат. 2019. 320 с.
6. Маузі Д. Геополітика емоцій. Як культури страху, приниження та надії змінюють світ / Домінік Маузі / Пер. з англ. О. Гординчук. К.: Брайт Стар Паблішинг, 2018. 184 с.
7. Лимонова Е.М., Кузьмінов С.В., Глуха Г.Я., Шкура І.С. Транснаціоналізація світової економіки : навч. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с.
8. Потехін О., Клименко Ю. Геополітика проти безпеки: союзницьке стримування агресії в Європі ХХ – початку ХХІ ст. К.: Дух і Літера, 2023. 552 с.

Допоміжні

1. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка: монограф. / за ред. О.І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
2. Дейнека Т.А., Дивнич О.Д., Чернова О.В., Загребельна І.Л., Волкова Н.В. Сучасні глобальні тенденції економіки. Бізнес-Інформ. Харків: Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2022. № 12. С. 37 – 44.
3. Дейнека Т. А., Шкурупій О. В., Дивнич О. Д., Загребельна І. Л. Інтелектуальний потенціал технологічного лідерства та конкурентоспроможності країн. Бізнес Інформ. 2024. № 8. С. 182-188. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-8_0-pages-182_188.pdf
4. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-natsionalnoyi-eko-a179>
5. Сучасна міжнародна економіка : підруч. За ред В.М. Тарасевича. Дніпро : ПДП «економіка», 2019. 386 с.
6. Шкурупій О., Дейнека Т., Дивнич О., Загребельна І., Антоненко Я. Концептуальні підходи до визначення основних трендів еволюції глобальної економічної системи. Економічний аналіз. 2022. Т. 32. № 3. С. 7 – 15.
7. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p.
8. Chris Miller. Chip War: The Quest to Dominate the World's Most Critical Technology. Scribner. October 4, 2022. 464 p.
9. Javier Blas, Jack Farchy. The World for Sale: Money, Power and the Traders Who Barter

the Earth's Resources. Oxford University Press. April 21, 2022. 416 p.

10. Mike Pompeo. Never Give an Inch: Fighting for the America I Love. Broadside Books. January 24, 2023. 464 p,

11. Morgun V., Zahrebelna I., Bilyk T., Khurdei V. and Zub M. The Role of International Organizations in Regulating the World Economy. Archives des Sciences. (2024) Volume 74, Issue 4 Pages 105-111, <https://doi.org/10.62227/as/74415>.

12. Owen Matthews. Overreach: The Inside Story of Putin's War Against Ukraine. Mudlark. April 25, 2023. 432 p

Інформаційні ресурси

1. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2020): Офіційний веб-портал URL: <https://www.globalcompact.org.ua>.

2. Інститут світової політики (ІСП). Офіційний website. URL : <http://iwp.org.ua/>.

3. Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Офіційний website. URL : <http://komzak.rada.gov.ua/>

4. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). Офіційний website. URL : <http://icps.com.ua/>

5. Міністерство закордонних справ України. Офіційний website. URL : <https://mfa.gov.ua/>

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

8. International Monetary Fun. URL : <https://www.imf.org/en/Home>

9. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>

10. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>

11. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>

12. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>

13. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>

14. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>

15. Рада зовнішньої політики «Українська призма». Офіційний website. URL: <http://prismua.org/>

16. Foreign Policy Research Institute: Ukraine. Офіційний website. URL: <https://www.fpri.org/country/ukraine/>

17. Royal Institute of International Affairs. Chatham House. Офіційний website. URL: <https://www.chathamhouse.org/regions/europe/central-and-eastern-europe>